

دانشکده علوم انسانی
گروه مدیریت صنعتی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
رشته مدیریت کارآفرینی گرایش سازمانی

عنوان:

ارزیابی میزان آمادگی سازمان برای کارآفرینی سازمانی بر اساس
شاخص‌های محیطی درونی
مورد پژوهی: شرکت فرودگاه‌های کشور

استاد راهنما:

دکتر سعید صفری

استاد مشاور:

دکتر علی حسین کشاورزی

دانشجو:

مجید معصومیان

بهمن ۹۳

دانشگاه شاهرود

شماره: تاریخ: ۹۴، ۱، ۲۲	اظهارنامه دانشجو	 دانشگاه شاهرود
----------------------------	------------------	--

اینجانب مجید معصومیان دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت کارآفرینی دانشکده علوم انسانی دانشگاه شاهد، گواهی می‌دهم که پایان‌نامه تدوین شده حاضر با عنوان: «ارزیابی میزان آمادگی سازمان برای کارآفرینی سازمانی بر اساس شاخص‌های محیطی درونی، (مورد پژوهش: شرکت فرودگاه‌های کشور)» به راهنمایی استاد محترم جناب آقای دکتر سعید صفری توسط شخص اینجانب انجام و صحت و اصالت مطالب تدوین شده در آن، مورد تأیید است و چنانچه هر زمان دانشگاه کسب اطلاع کند که گزارش پایان‌نامه حاضر صحت و اصالت لازم را نداشته، دانشگاه حق دارد مدرک تحصیلی اینجانب را مسترد و ابطال نماید؛ همچنین اعلام می‌دارد در صورت بهره‌گیری از منابع مختلف شامل: گزارش تحقیقاتی، رساله، پایان‌نامه، کتاب، مقالات تخصصی و سایر منابع اطلاعاتی، به منبع مورد استفاده و پدیدآورنده آن به‌طور دقیق ارجاع داده‌شده و نیز مطالب مندرج پایان‌نامه حاضر تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب و یا سایر افراد به هیچ کجا ارائه نشده است. در تدوین متن پایان‌نامه حاضر، چارچوب مصوب تدوین گزارش‌های پژوهشی تحصیلات تکمیلی دانشگاه شاهد به‌طور کامل مراعات شده و نهایتاً این که کلیه حقوق مادی ناشی از گزارش پایان‌نامه حاضر، متعلق به دانشگاه شاهد می‌باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو (دست‌نویس):

مجید معصومیان

امضای دانشجو

تاریخ: ۹۴، ۱، ۲۲

بسمه تعالی

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی
دفتر تحصیلات تکمیلی

تاریخ:

صور تجلسه دفاع پایان نامه کارشناسی ارشد

جلسه دفاع پایان نامه کارشناسی ارشد آقای مجید معصومیان به شماره دانشجویی ۹۱۷۵۴۹۰۰۶ دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت کارآفرینی به ارزش ۴ واحد، رأس ساعت ۱۵ بعد از ظهر، روز دوشنبه، مورخ ۹۳/۱۱/۶ در محل آئینی تاتر دانشکده علوم انسانی دانشگاه شاهد، تحت عنوان:

"ارزیابی میزان آمادگی سازمان برای کارآفرینی سازمانی بر اساس شاخص های محیطی درونی (مورد پژوهی: شرکت فرودگاههای کشور)"

تشکیل گردید.

کمیته داوری پایان نامه کارشناسی ارشد پس از استماع دفاعیات و طرح پرسش های لازم در زمینه علمی و تحقیقاتی مرتبط با پایان نامه نامبرده، ارزیابی نهایی خود را به شرح ذیل، اعلام نمودند:

پایان نامه نامبرده با نمره ۴۰ (به عدد) و ۴۰ (به حروف) و با درجه مورد تایید قرار گرفت.

امتیازات، طبق ماده ۲۰ آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته، مصوب جلسه ۷۱۴ مورخ ۸۸/۱/۱۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: عالی: ۲۰ تا ۲۰، بسیار خوب: ۱۸ تا ۱۸، خوب: ۱۶ تا ۱۶، قابل قبول: ۱۴ تا ۱۴، غیر قابل قبول: نمره کمتر از ۱۴

امضای کمیته داوری پایان نامه کارشناسی ارشد	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	نام دانشگاه	امضاء
استاد راهنمای اول	دکتر سعید صفری		شاهد	
استاد راهنمای دوم (در صورت وجود)				
استاد مشاور اول	دکتر علی حسین کشاورزی		شاهد	
استاد مشاور دوم (در صورت وجود)				
داور داخلی	دکتر عبدالرضا بیگی نیا	استاد	شاهد	
داور خارجی	دکتر غلامرضایی			
نماینده تحصیلات تکمیلی (بدون نمره)	دکتر صدی		شاهد	

توضیحات ناظر تحصیلات تکمیلی:

- نیاز به اصلاح دارد.

نام و نام خانوادگی ناظر تحصیلات تکمیلی: علی صدی تاریخ: ۹۳، ۱۱، ۶

تقديم بر:

پيشگاه مقدس و نوراني حضرت محمد ابن الحسن المهدي (عج)

روحي و ارواح العالمين لتراب مقدمه الفدا؛

پاسکاری

پاس خدای را که بخوران، در ستون او بماند و شمارندگان، شردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند؛ و سلام و درود بر محمد (ص) و خاندان پاک او، طاهران معصوم، هم آنان که وجودمان و مدار وجودمان است؛

بدون شک جایگاه و منزلت استاد، اجل از آن است که در مقام قدردانی از زحمت بی ثباتی او، با زبان قاصد دست ناتوان، چیزی بخاریم.

اما از آنجایی که تحلیل از معلم، پاس از انسانی است که هدف و غایت آفرینش را همین می کند و سلامت امانت بی را که به دستش سپرده اند، تقصیر؛ بر حسب وظیفه و از باب «من لم یسکر المنعم من الخلقین لم یسکر الله عزوجل»: از استاد با کمالت و شایسته؛ جناب آقای دکتر سعید صفری که در کمال سجد، با حسن خلق و فروتنی، از بیچ گلی در این عرصه بر من دریغ نمودند و زحمت را به نایب این رساله را بر عهده گرفتند؛ از استاد صبور و باتقوا، جناب آقای دکتر علی حسین کشاورزی که زحمت مشاوره این رساله را متقبل شدند؛ و از استادان فرزانه و دلسوز، جناب آقایان دکتر کیلی نیا و دکتر غلامرضا نیکی که زحمت داوری این رساله را متقبل شدند؛ کمال تشکر و قدردانی را دارم.

باشد که این خردترین، بخشی از زحمت آنان را پاس گوید.

چکیده

امروزه کارآفرینی سازمانی از یک سو به عنوان موتور حرکتی تولید و توسعه سازمانی و از سوی دیگر، پرورش دهنده و تقویت کننده روحیه نوآوری و بهره‌وری در منابع انسانی تلقی می‌شود. جهت اجرای یک استراتژی موفق کارآفرینانه سازمانی، شناسایی و بررسی نقش عوامل محیطی درونی سوق‌دهنده به سمت نوآوری و رفتار کارآفرینانه در درون سازمان ضروری می‌باشد. این پژوهش به دنبال ارزیابی میزان آمادگی سازمان برای کارآفرینی سازمانی است که با اندازه‌گیری شاخص‌های محیطی درونی ادراک شده توسط مدیران و کارکنان شکل می‌گیرد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پیشینه پژوهشی موضوع و ابزار پیمایش استفاده شد. نمونه آماری پژوهش شامل ۲۰۰ نفر از مدیران و کارکنان شرکت فرودگاه‌های کشور بوده که با نمونه‌گیری گروهی و به صورت تصادفی طبقه‌بندی شده تعیین گردید. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌ای با ۴۸ سؤال است که اعتبار آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۰۹ تعیین شد. نتایج حاصل از مرور ادبیات نشان‌دهنده وجود پنج شاخص محیطی درون سازمانی با عناوین حمایت مدیریت، آزادی عمل، پاداش/تقویت، در دسترس بودن زمان و مرزهای سازمانی است. اعتبار الگوی مفهومی استخراج شده مربوط به هر یک از شاخص‌ها و زیرشاخص‌های آن‌ها با تحلیل عاملی تأییدی ارزیابی شد. سپس میزان آمادگی شرکت بر اساس آزمون میانگین محاسبه گردید. نتایج نشان داد که آمادگی شرکت برای اجرای یک استراتژی کارآفرینانه سازمانی در شرایط مطلوب نیست. نتایج آزمون در مورد اولویت‌بندی میانگین شاخص‌ها نشان داد شاخص مرزهای سازمانی در رتبه نخست و شاخص‌های در دسترس بودن زمان، آزادی عمل، پاداش/تقویت و حمایت مدیریت به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند. همچنین نشان داده شد که میزان آمادگی سازمان از نظر مدیران میانی با تفاوت معناداری نسبت به دیدگاه مدیران عملیاتی و کارکنان به وضعیت مطلوب نزدیک‌تر می‌باشد.

کلیدواژه: کارآفرینی سازمانی، حمایت مدیریت، آزادی عمل، پاداش/تقویت، در دسترس بودن

زمان و مرزهای سازمانی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
.....أ	فهرست مطالب
.....و	فهرست جدول ها
.....ط	فهرست نمودارها
.....ی	فهرست شکل ها

فصل اول: کلیات پژوهش

.....۱۱-۱. مقدمه
.....۲۲-۱. بیان مسأله
.....۳۳-۱. اهداف پژوهش
.....۷۴-۱. پرسش های پژوهش
.....۸۵-۱. اهمیت و ضرورت پژوهش
.....۸۶-۱. تعریف های مفهومی و عملیاتی متغیرهای پژوهش :
.....۱۰۷-۱. کلیات روش پژوهش
.....۱۵۸-۱. قلمرو پژوهش
.....۱۵۳-۸-۱. قلمرو زمانی:
.....۱۶۹-۱. جامعه آماری :

فصل دوم: مبانی نظری و بررسی پیشینه پژوهش

.....۱۷۱-۲. مقدمه
---------	-----------------

۱۹	۲-۲. بخش اول: کارآفرینی سازمانی
۱۹	۱-۲-۲. کارآفرینی
۲۲	۲-۲-۲. مفهوم کارآفرینی سازمانی
۲۲	۱-۲-۲-۲. شکل‌گیری و سیر تکامل کارآفرینی سازمانی
۲۶	۳-۲-۲. خصوصیات فردی کارآفرینان سازمانی
۲۹	۴-۲-۲. کارآفرینی سازمانی و نقش مدیران
۳۴	۵-۲-۲. مدیریت کارآفرینانه
۳۵	۶-۲-۲. پیامدهای کارآفرینی سازمانی
۳۶	۳-۲. بخش دوم: ارزیابی محیط درونی سازمان
۳۶	۱-۳-۲. محیط
۳۷	۲-۳-۲. محیط درونی سازمان
۳۸	۱-۲-۳-۲. محیط‌های به شدت نوآورانه
۳۹	۳-۳-۲. اهمیت محیط درونی سازمان
۴۰	۴-۳-۲. محیط درونی و رابطه آن با استراتژی
۴۱	۵-۳-۲. عوامل درونی حمایت‌کننده از کارآفرینی سازمانی
۴۳	۱-۵-۳-۲. حمایت مدیریت
۴۴	۲-۵-۳-۲. آزادی عمل
۴۵	۳-۵-۳-۲. پاداش
۴۶	۴-۵-۳-۲. در دسترس بودن منابع (زمان)
۴۶	۵-۵-۳-۲. ساختار و مرزهای سازمانی
۴۷	۶-۵-۳-۲. ریسک‌پذیری

۴۷ ۲-۳-۵-۷. فرهنگ
۴۸ ۲-۳-۶. نتیجه بررسی عوامل محیطی
۵۲ ۲-۴. پیشینه پژوهش
۵۲ ۲-۴-۱. پیشینه خارجی پژوهش
۵۶ ۲-۴-۲. پیشینه داخلی پژوهش
۵۸ ۲-۵. جمع بندی ادبیات و پیشینه پژوهش

۶۰ **فصل سوم: روش پژوهش**

۶۱ ۳-۱. مقدمه
۶۱ ۳-۲. روش پژوهش
۶۲ ۳-۳. جامعه آماری
۶۳ ۳-۴. نمونه آماری و روش محاسبه حجم نمونه
۶۴ ۳-۵. ابزار گردآوری داده ها و مدل مفهومی پژوهش
۶۸ ۳-۶. ویژگی های فنی ابزارهای گردآوری داده ها
۶۹ ۳-۶-۱. روایی پرسشنامه
۶۹ ۳-۶-۲. پایایی پرسشنامه
۷۱ ۳-۷. روش گردآوری داده ها
۷۱ ۳-۸. روش تجزیه و تحلیل داده ها
۷۳ ۳-۸-۱. تحلیل عاملی تأییدی

۷۵ **فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها**

۷۶	۱-۴. مقدمه
۷۶	۲-۴. توصیف ویژگی های جمعیت شناختی اعضای نمونه
۸۳	۳-۴. آزمون نرمال بودن متغیرهای پژوهش
۸۴	۴-۴. ارزیابی بخش اندازه گیری مدل
۸۵	۱-۴-۴. تحلیل عاملی اکتشافی آمادگی کارآفرینی سازمانی به روش مولفه‌های اصلی
۸۷	۲-۴-۴. تحلیل عاملی تأییدی زیرشاخص‌ها
۱۰۰	۳-۴-۴. تحلیل عاملی تأییدی شاخص‌ها
۱۰۵	۴-۴-۴. تحلیل عاملی تأییدی آمادگی برای کارآفرینی سازمانی
۱۰۶	۵-۴-۴. برازش الگوی مفهومی
۱۰۹	۵-۴. پاسخ به پرسش اصلی پژوهش
۱۱۱	۶-۴. پاسخ به پرسش های فرعی پژوهش
۱۱۲	۱-۶-۴. بررسی آمادگی سازمان برای کارآفرینی سازمانی با توجه به پنج شاخص محیط‌درونی
۱۱۳	۱-۱-۶-۴. اولویت بندی شاخص‌های آمادگی برای کارآفرینی سازمانی با آزمون فریدمن...
۱۱۵	۲-۶-۴. بررسی آمادگی سازمان برای کارآفرینی سازمانی با توجه به زیرشاخص‌ها:
۱۲۴	۷-۴. آزمون معناداری تفاوت بین میانگین‌ها
۱۲۵	۱-۷-۴. آزمون معناداری تفاوت میانگین‌ها برای زیرشاخص‌های ۱۳ گانه
۱۳۰	۲-۷-۴. آزمون معناداری تفاوت میانگین‌ها برای شاخص‌ها
۱۳۱	۳-۷-۴. آزمون معناداری تفاوت میانگین‌ها برای آمادگی کارآفرینی سازمانی
۱۳۳	فصل پنجم: بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۱۳۴	۱-۵. کلیات

- ۲-۵. پاسخ به پرسش‌های پژوهش ۱۳۴
- ۳-۵. نتیجه‌گیری از تجزیه و تحلیل داده‌ها ۱۳۵
- ۱-۳-۵. نتایج تحلیل عاملی تأییدی ۱۳۵
- ۲-۳-۵. نتیجه‌گیری از آزمون‌های میانگین ۱۳۶
- ۳-۳-۵. بررسی نتایج آزمون فریدمن ۱۴۱
- ۴-۳-۵. نتیجه‌گیری از معناداری تفاوت بین میانگین‌ها ۱۴۲
- ۵-۳-۵. نتایج آزمون توکی ۱۴۳
- ۶-۳-۵. بحث ۱۴۵
- ۴-۵. پیشنهادهای حاصل از پژوهش ۱۴۹
- ۱-۴-۵. پیشنهادها به شرکت برای اجرای یک استراتژی کارآفرینانه ۱۴۹
- ۲-۴-۵. پیشنهاد برای پژوهش‌های آتی ۱۵۰
- ۵-۵. محدودیت‌ها و مشکلات پژوهش ۱۵۱
- فهرست منابع ۱۵۲
- الف) منابع فارسی ۱۵۲
- ب) منابع لاتین ۱۵۳

فهرست جدول‌ها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۲. مقایسه ویژگی‌های سازمان‌های سنتی و کارآفرین (کورنوال و پرلمن، ۱۹۹۰).....	۲۷
جدول ۲-۲. مقایسه کارآفرینان سازمانی و مدیران سنتی از دید پیترز و هیسریچ (۱۹۹۶).....	۲۹
جدول ۳-۲. عوامل محیطی درونی حمایت‌کننده از کارآفرینی سازمانی.....	۴۲
جدول ۱-۳. تعیین نمونه مورد نیاز.....	۶۴
جدول ۱-۳. شاخص‌ها و زیرشاخص‌های تحقیق.....	۶۷
جدول ۲-۳. میزان آلفای کرونباخ شاخص‌های تحقیق.....	۷۰
جدول ۱-۴. توزیع فراوانی مربوط به جنسیت.....	۷۸
جدول ۲-۴. توزیع فراوانی مربوط به سن.....	۷۹
جدول ۳-۴. توزیع فراوانی مربوط به تحصیلات پاسخ‌دهندگان.....	۸۰
جدول ۴-۴. توزیع فراوانی مربوط به سابقه خدمت پاسخ‌دهندگان.....	۸۱
جدول ۵-۴. توزیع فراوانی مربوط به پست سازمانی.....	۸۲
جدول ۶-۴. توزیع فراوانی مربوط به وضعیت استخدام.....	۸۳
جدول ۷-۴. آزمون کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیرهای تحقیق.....	۸۴
جدول ۸-۴. نتایج آزمون کورویت بارتلت و KMO جهت بررسی کفایت عوامل پرسشنامه.....	۸۶
جدول ۹-۴. نتایج تحلیل عاملی تأییدی زیرشاخص‌های حمایت مدیریت.....	۹۰
جدول ۱۰-۴. نتایج تحلیل عاملی تأییدی زیرشاخص‌های آزادی عمل.....	۹۳
جدول ۱۱-۴. نتایج تحلیل عاملی تأییدی زیرشاخص‌های پاداش تقویت.....	۹۵
جدول ۱۲-۴. نتایج تحلیل عاملی تأییدی زیرشاخص‌های در دسترس بودن زمان.....	۹۷
جدول ۱۳-۴. نتایج تحلیل عاملی تأییدی زیرشاخص‌های مرزهای سازمانی.....	۹۹
جدول ۱۴-۴. نتایج تحلیل عاملی تأییدی شاخص حمایت مدیریت (MS).....	۱۰۲
جدول ۱۵-۴. نتایج تحلیل عاملی تأییدی شاخص آزادی عمل (WD).....	۱۰۲

- جدول ۴-۱۶. نتایج تحلیل عاملی تائیدی شاخص پاداش تقویت (RR) ۱۰۳
- جدول ۴-۱۷. نتایج تحلیل عاملی تائیدی شاخص در دسترس بودن زمان (TA) ۱۰۴
- جدول ۴-۱۸. نتایج تحلیل عاملی تائیدی شاخص مرزهای سازمانی (OB) ۱۰۴
- جدول ۴-۱۹. نتایج تحلیل عاملی تائیدی کارآفرینی سازمانی ۱۰۶
- جدول ۴-۲۰. شاخص های برازش مدل ۱۱۰
- جدول ۴-۲۱. خلاصه نتایج آماری مربوط به آمادگی برای کارآفرینی سازمانی ۱۱۰
- جدول ۴-۲۲. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای آمادگی برای کارآفرینی سازمانی ۱۱۱
- جدول ۴-۲۳. خلاصه نتایج آماری مربوط به سوال های فرعی تحقیق ۱۱۲
- جدول ۴-۲۴. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای شاخص های سوال های فرعی تحقیق ۱۱۳
- جدول ۴-۲۵. سطح معناداری ۱۱۴
- جدول ۴-۲۶. رتبه بندی شاخص های آمادگی برای کارآفرینی سازمانی ۱۱۴
- جدول ۴-۲۷. خلاصه نتایج آماری مربوط به زیر شاخص های حمایت مدیریت ۱۱۶
- جدول ۴-۲۸. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای زیر شاخص های حمایت مدیریت ۱۱۷
- جدول ۴-۲۹. خلاصه نتایج آماری مربوط به زیر شاخص های آزادی عمل ۱۱۷
- جدول ۴-۳۰. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای زیر شاخص های آزادی عمل ۱۱۸
- جدول ۴-۳۱. خلاصه نتایج آماری مربوط به زیر شاخص های پاداش/تقویت ۱۱۹
- جدول ۴-۳۲. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای زیر شاخص های پاداش/تقویت ۱۲۰
- جدول ۴-۳۳. خلاصه نتایج آماری مربوط به زیر شاخص های در دسترس بودن زمان ۱۲۱
- جدول ۴-۳۴. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای زیر شاخص های در دسترس بودن زمان ۱۲۱
- جدول ۴-۳۵. خلاصه نتایج آماری مربوط به زیر شاخص های مرزهای سازمانی ۱۲۲
- جدول ۴-۳۶. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای زیر شاخص های مرزهای سازمانی ۱۲۳
- جدول ۴-۳۷. تحلیل واریانس پست سازمانی برای زیرشاخص های حمایت مدیریت ۱۲۵
- جدول ۴-۳۸. خلاصه نتایج آزمون توکی پست سازمانی برای زیرشاخص های حمایت مدیریت ۱۲۶
- جدول ۴-۳۹. تحلیل واریانس پست سازمانی برای زیرشاخص های آزادی عمل ۱۲۷
- جدول ۴-۴۰. نتایج آزمون توکی پست سازمانی برای زیرشاخص های آزادی عمل ۱۲۷

- جدول ۴-۴۱. تحلیل واریانس پست سازمانی برای زیرشاخص‌های پاداش/تقویت..... ۱۲۸
- جدول ۴-۴۲. نتایج آزمون توکی پست سازمانی برای زیرشاخص‌های پاداش/تقویت..... ۱۲۸
- جدول ۴-۴۳. تحلیل واریانس پست سازمانی برای زیرشاخص‌های در دسترس بودن زمان..... ۱۲۹
- جدول ۴-۴۴. تحلیل واریانس پست سازمانی برای زیرشاخص‌های مرزهای سازمانی..... ۱۲۹
- جدول ۴-۴۵. تحلیل واریانس پست سازمانی برای شاخص‌ها..... ۱۳۰
- جدول ۴-۴۶. نتایج آزمون توکی پست سازمانی برای شاخص‌ها..... ۱۳۱
- جدول ۴-۴۷. تحلیل واریانس پست سازمانی برای آمادگی کارآفرینی سازمانی..... ۱۳۱
- جدول ۴-۴۸. نتایج آزمون توکی پست سازمانی برای آمادگی کارآفرینی سازمانی..... ۱۳۲
- جدول ۵-۱. خلاصه نتایج تحلیل عاملی تأییدی شاخص‌ها و زیرشاخص‌های مدل..... ۱۳۶
- جدول ۵-۲. میانگین‌های استخراج شده از پرسشنامه‌ها..... ۱۳۸
- جدول ۵-۳. نتایج حاصل از تحلیل واریانس گروه‌های نمونه آماری پژوهش..... ۱۴۲
- جدول ۵-۴. خلاصه نتایج آزمون توکی..... ۱۴۴

فهرست نمودارها

- نمودار ۴-۱. نمودارمیله ای مربوط به فراوانی جنسیت پاسخ دهندگان ۷۷
- نمودار ۴-۲. نمودارمیله ای مربوط به فراوانی سن پاسخ دهندگان ۸۰
- نمودار ۴-۳. نمودارمیله ای مربوط به فراوانی تحصیلات پاسخ دهندگان ۸۱
- نمودار ۴-۴. نمودارمیله ای مربوط به سابقه خدمت پاسخ دهندگان ۸۲
- نمودار ۴-۵. نمودارمیله ای مربوط به فراوانی پست سازمانی پاسخ دهندگان ۸۳
- نمودار ۴-۶. نمودارمیله ای مربوط به فراوانی وضعیت استخدام پاسخ دهندگان ۸۴
- نمودار ۵-۱. پروفایل آمادگی شرکت فرودگاه های کشور برای کارآفرینی سازمانی ۱۴۰
- نمودار ۵-۲. نتایج رتبه بندی شاخص ها بر اساس آزمون فریدمن ۱۴۱
- نمودار ۵-۳. مقایسه دیدگاه مدیران و کارمندان نسبت به آمادگی شرکت فرودگاه های کشور ۱۴۵

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۲. ادراک مدیران میانی از محیط داخلی سازمان اثرگذار بر کارآفرینی سازمانی (کوراتکو و همکاران، ۲۰۰۵)..... ۳۱
- شکل ۱-۳. مدل مفهومی پژوهش (برگرفته از کوراتکو، هورنزی و کوین، ۲۰۱۳)..... ۶۶
- شکل ۱-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های حمایت مدیریت (تخمین استاندارد)..... ۸۸
- شکل ۲-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های حمایت مدیریت (معناداری ضرایب)..... ۸۹
- شکل ۳-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های آزادی عمل (تخمین استاندارد)..... ۹۱
- شکل ۴-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های آزادی عمل (معناداری ضرایب)..... ۹۲
- شکل ۵-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های پاداش تقویت (تخمین استاندارد)..... ۹۴
- شکل ۶-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های پاداش تقویت (معناداری ضرایب)..... ۹۴
- شکل ۷-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های در دسترس بودن زمان (تخمین استاندارد)..... ۹۶
- شکل ۸-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های در دسترس بودن زمان (معناداری ضرایب)..... ۹۶
- شکل ۹-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های مرزهای سازمانی (تخمین استاندارد)..... ۹۸
- شکل ۱۰-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی زیر شاخص‌های مرزهای سازمانی (معناداری ضرایب)..... ۹۸
- شکل ۱۳-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی شاخص‌های کارآفرینی سازمانی (تخمین استاندارد)..... ۱۰۰
- شکل ۱۴-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی شاخص‌های کارآفرینی سازمانی (معناداری ضرایب)..... ۱۰۱
- شکل ۱۱-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی کارآفرینی سازمانی (تخمین استاندارد)..... ۱۰۵
- شکل ۱۲-۴. مدل تحلیل عاملی تاییدی کارآفرینی سازمانی (معناداری ضرایب)..... ۱۰۵
- شکل ۱-۵. نتیجه رتبه بندی میانگین شاخص‌ها و زیر شاخص‌ها ۱۴۰

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱. مقدمه

امروزه برخلاف گذشته، بازارهای سطح جهان با تغییرات روزانه و حتی لحظه به لحظه نیازهای جوامع بشری روبه‌رو هستند و سازمان‌های تولیدی و خدماتی که عامل اصلی مرتفع ساختن این نیازها به شمار می‌روند، برای جا نماندن از تغییرات سریع و بقا و رشد در این بازارها باید به سرعت و با هدف‌گذاری‌های درست حرکت کنند، چراکه ساختار اقتصادی دنیای امروز با گذشته به‌طور اساسی تفاوت دارد. شاخص‌های سخت‌افزاری و دارایی‌های مشهود که دیروز در جایگاه یک بنگاه اقتصادی نقش تعیین‌کننده داشت جای خود را به نوع آوری، ابداع، خلق محصولات جدید و دارایی‌های نرم‌افزاری داده است. اگر دیروز ثروتمندترین افراد دنیا آن‌هایی بودند که منابع مالی بیشتری در اختیار داشتند، امروز ثروتمندترین مردم دنیا افراد دانش‌مدار و کارآفرین می‌باشند. لذا توسعه اقتصادی دنیای امروز بر پایه نوآوری و خلاقیت و استفاده از دانش استوار است. در این میان تداوم بقا و حیات سازمان‌ها، نیازمند روش‌ها و راه‌حل‌های نو است و کارآفرینی به‌عنوان یک رویکرد استراتژیک و مزیت‌آفرین در نظام‌های اقتصادی، می‌تواند الگویی کارآمد جهت حصول به اهداف توسعه اقتصادی-اجتماعی قلمداد گردد.

از کارآفرینی به‌عنوان موتور حرکت توسعه اقتصادی یاد می‌شود، چراکه وجود کارآفرینی در سازمان‌ها امری به‌مراتب ضروری به نظر می‌رسد. دلیل آن‌هم قرار گرفتن در فضای رقابتی دنیای امروز است که سازمان‌ها را وادار می‌کند با استفاده از کارآفرینان از این قافله عقب نمانند و از گردونه خارج نشوند. از سوی دیگر تجربه دنیای امروز نشان داده است که نوآوری‌های مهم و پیشرفت‌های فناورانه، در سازمان‌ها و شرکت‌های بزرگ دولتی اتفاق نخواهد افتاد، زیرا قابلیت تطبیق با بازار و نیاز

روز چیزی است که از یک ساختار بزرگ، پیچیده و تودرتو ساخته نیست و در نتیجه برای پیشرفت سریع و ارائه محصولات جدید، تنها راه مؤثر ایجاد و توسعه شرایطی است که فعالیت‌های اقتصادی کوچک بتوانند تأسیس شوند و رقابت کنند. همچنین در دنیای امروز شناسایی عوامل مؤثر بر ایجاد و توسعه کارآفرینی سازمانی در جامعه و ویژگی‌های منحصر به فرد کارآفرینان در سازمان، به عنوان عنصر رشد و توسعه از ابعاد مختلف اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی محسوب می‌شود؛ به گونه‌ای که عنصر کارآفرینی سازمانی از یک سو به عنوان موتور حرکتی تولید و توسعه سازمانی و از سوی دیگر، پرورش دهنده و تقویت کننده روحیه سرمایه‌گذاری و بهره‌وری در نیروی انسانی تلقی می‌شود. در این میان بررسی نقش عوامل محیطی که هدایتگر سازمان به سمت یک سازمان کارآفرین باشد بسیار مهم بوده و در این تحقیق به آن پرداخته می‌شود.

۲-۱. بیان مسئله

امروزه، نوآوری مستمر- در حوزه محصول، فرایند، ساختار و رویه‌های اداری- برای رقابت در بازارهای جهانی قرن ۲۱ ضروری می‌باشد. مدیران ارشد بر این عقیده‌اند که نوآوری مهم‌ترین مسیر برای شرکت‌ها در جهت شتاب‌دهی به نرخ مشارکت آن‌ها در تغییرات محیطی جهان می‌باشد. واضح است که برخی شرکت‌های نوآور امروزی، در حال تلاش برای درک مفهوم چالش کسب یک محیط نوآورانه در میان تغییرات ثابت می‌باشند. شرکت‌های اپل و گوگل تنها مثال‌هایی هستند از مکانی که تفکرات یکسانی بر آن حاکم است: حمایت از یک محیط درونی نوآورانه به منظور پیشتازی در قرن بیست و یکم. این شرکت‌ها و هزاران مشابه دیگر به خوبی فهمیده‌اند که باید المان‌هایی در داخل سازمان را مدیریت نمود تا ظرفیت نوآورانه مدیران آن‌ها افزایش یابد.